

ABZ Nieuws

Jaargang 5 | Nummer 3 | Juni 2017

Bedrijfsreportage

Terug naar de Groene Oorsprong

Rundvee

Gekoelde koe blijft Actief

Varkens

Jaarlijkse siloreiniging/ dat loont

Pluimvee

Sturen op eigewicht

Van de directie

Afzetontwikkeling varkensvoerders

Over de eerste vijf maanden van het jaar verloopt de ontwikkeling van de afzet mengvoerders zeer voorspoedig. Vooral de ontwikkeling van de afzet varkensvoerders is zeer goed te noemen. De opbrengstprijzen in de varkenshouderij zijn uitstekend. Ondernemers kiezen hierdoor voor kwaliteitsvoerders en optimale technische resultaten in hun bedrijfsvoering. ABZ Diervoeding heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het varkensteam, de fabrieken en de assortimenten om slagvaardig te zijn in de markt. Dit blijft niet onopgemerkt en zorgt voor een positieve afzetontwikkeling!

Investeringsen

In onze fabriek in Stroobos wordt de verlading van voeders geoptimaliseerd. De vier kleine bulkschalen, waarmee de auto's worden beladen, worden vervangen door twee grote schalen. Een grote klus, waardoor tijdelijk steeds één van de twee laadstraten niet te gebruiken is. Voor een deel maken we gebruik van de fabriek in Markelo om de overlast voor onze klanten in Noord-Nederland tot een minimum te beperken.

In Eindhoven is de vernieuwing van de inname van de open overslagsilo in volle gang. Hierdoor wordt de capaciteit van het inname-transport ongeveer verdubbeld. Tevens wordt er een weegschaal geïnstalleerd. Straks kunnen we alle grondstoffen die per boot aankomen zelf ijkwaardig wegen. In vijf jaar tijd is het aandeel grondstoffen wat per schip wordt aangevoerd in Eindhoven gestegen van een kleine 5 procent naar ruim 30 procent van het volume.

Heeft u uw bulksilo's klaar voor de toekomst?

De zomermaanden zijn wellicht een goed moment om uw silo's op uw bedrijf te controleren. Op pagina 10 kunt u een artikel lezen over het belang van het regelmatig leegmaken en reinigen van uw silo's.

Daarnaast is het goed om ook te bekijken of de silocapaciteit die aanwezig is op uw erf passend is voor de aantallen dieren en de verschillende diervoeders, grondstoffen en eventueel kunstmeststoffen die u in bulk ontvangt.

Wij constateren dat de afgelopen jaren veel bedrijven gegroeid zijn in aantal dieren, de dieren in verschillende groepen zijn gaan houden met specifieke op de groep afgestemde voeders en dat er meer inzet is van losse grondstoffen. Niet in alle gevallen is het aantal en de grootte van de silo's hier in eerste instantie op aangepast. Wellicht is dit een goed moment om hier kritisch naar te kijken. U kunt daarmee nog meer profiteren van onze bulkkortingsregeling, die wij op de pagina 4 ter verduidelijking hebben afgedrukt. Uw sectorspecialist kan u helpen om te berekenen wat in uw situatie de gewenste silocapaciteit is, om optimaal van de kortingsregeling te profiteren.

Wilt u ook aandacht schenken aan de conditie van de bestaande silo's en de losplaats bij de silo? In het kader van de veiligheid van onze chauffeurs, u en uw medewerkers is het van belang dat de silo en de ondergrond bij de silo in goede conditie zijn. Helaas zijn wij in de sector vorig jaar opgeschrikt door een noodlottig ongeval, waar bij het lossen een silo is omgevallen. Ook is het van belang dat de losplaats voor onze chauffeurs altijd goed bereikbaar is en schoon is. Samen zijn we onderdeel van de voedselkolom en een goede hygiëne is daarbij van groot belang. Onze verwachting is dat in toekomstige kwaliteitssprogramma's meer aandacht komt voor bovengenoemde zaken.

Tot besluit

Ik wens u allen een goede zomer met groeizaam weer en goede opbrengstprijzen toe!

*Marcel Roordink,
Algemeen directeur*

Inhoud

Algemeen

Verschillende manieren van efficiënt bestellen	4
Open Dagen Markelo / Land- en Tuinbouwbeurs Oost-Nederland	14
Inname boerengranen	15

Grondstoffen

Grondstoffenmarkt	3
-------------------	---

Rundvee

VLOG-waardige melkveevoeders	5
Gekoelde koe blijft Actief	6
Fris voer met Droogstand	7
ALL-IN-ONE balen	7
Uw graskuil voor elkaar?	7

Bedrijfsreportage

Terug naar de Groene Oorsprong	8
--------------------------------	---

Varkens

Jaarlijkse siloreiniging/ dat loont	10
FiberFit®	11

Pluimvee

Sturen op eigewicht	12
Warme dagen vragen extra aandacht	13

Grondstoffenmarkt

De markt bevindt zich in redelijk kalm vaarwater. Daar waar de graanprijzen iets stegen, lieten de eiwitgrondstoffen een daling zien. Bij de bijproducten zien we een wisselend beeld. De grootste bewegingen komen momenteel vanuit de valutamarkt. Exporten lopen volgens verwachting. Wat rest is de weermarkt, de grote onbekende op dit tijdstip in het oogstseizoen.

Valuta

Daar waar de Euro in april nog rond de 1.07 schommelde is de koers ondertussen opgelopen naar 1.12. Het is niet zozeer de relatieve rust in de Eurozone die dit heeft bewerkstelligd, maar meer de onrust in de USA. De economie raakt het vertrouwen in Trump als president van de Verenigde Staten kwijt. Onder meer zijn vermeende contacten met Rusland ten tijde van de verkiezingscampagne zijn hier debet aan. Ook zijn wispelturigheid in uitspraken en tweets boezemen geen vertrouwen in.

In Brazilië is nog geen jaar na de afzetting van president Rousseff nu president Temer in opspraak geraakt. Hij is verdachte in een corruptiezaak rond de vleesmagnaat JBS. Als reactie op dit nieuws was er een forse waardedaling van de Real. Dit zorgt ervoor dat een Braziliaanse boer meer voor zijn sojabonen krijgt, waardoor de verkoopbereidheid de afgelopen tijd toenam. Dit gecombineerd met de sterkere Euro en de zeer grote sojabonenoogst in Brazilië (110-114 miljoen ton) leidde naar voor ons lagere prijzen voor sojaschroot, met name voor levering in de zomermaanden.

Palmpitschilfers

De export van palmpitschilfers vanuit Indonesië en Maleisië lijkt

dit seizoen weer terug te komen op het oude niveau. Dit na de productiedip veroorzaakt door El Niño in het afgelopen seizoen. Wereldwijd zijn Nieuw-Zeeland en Europa

de belangrijkste afnemers. Beiden waren goed voor ruim twee miljoen ton op het totaal van ruim zeven. Daar waar Europa dit seizoen een stijging in het verbruik laat zien door de betrekkelijk lage prijzen, blijft het verbruik in Nieuw-Zeeland achter. Dit heeft diverse oorzaken. Allereerst zijn de melkopbrengsten matig, waardoor bezuinigd wordt op bijvoeding. Verder wijzen milieuorganisaties op de ontbossing in palm producerende landen, wat het imago van de Nieuw-Zeelandse melkveehouderij geen goed doet. Effect hiervan is een grotere beschikbaarheid en daardoor relatief lage prijzen.

Import palmpitschilfers (x1.000) ton

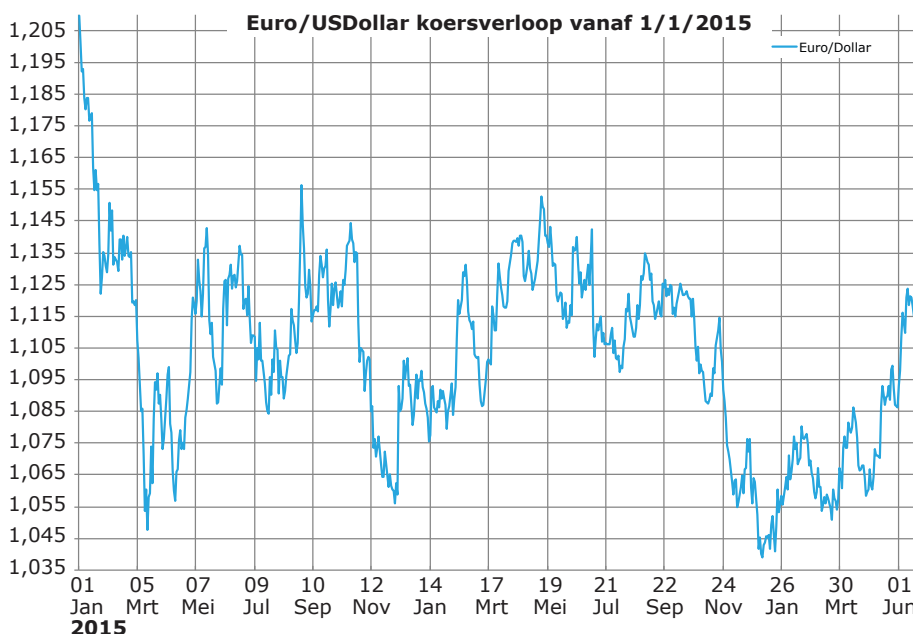
Land	2015	2016	2017
EU	2.287	2.146	2.500
Nieuw-Zeeland	2.219	1.527	1.600
Zuid-Korea	751	749	850
Overig	2.063	1.998	2.200
Totaal	7.320	6.420	7.150

Weermarkt

Op de beurzen zien we dat het prijsverloop van de diverse agrocommodities meer en meer onderhevig is aan de weersvoorspellingen die gedaan worden voor de teeltgebieden. Dit is overigens een terugkerend verschijnsel op dit tijdstip van het jaar. In Zuid-Amerika zijn de oogsten gemaakt en ziet het er goed uit. In Noord-Amerika is vrijwel alles gezaaid. En in het Midden-Westen lijkt het nu te nat te zijn ten opzichte van de optimale omstandigheden. In de belangrijke graangebieden van Europa lijkt het daarentegen juist iets te droog te zijn. Aangezien gerst

het eerste graan is wat geoogst gaat worden, lijkt die er het meeste last van te hebben. Met de huidige stand van zaken houdt men rekening met een redelijke oogst. Dit zorgt er voornamelijk voor dat de we ook in het komend seizoen met een redelijk ruime balans kunnen werken. Dit zou opteren voor wederom vrij prijsstabiele markten. Maar bedenk hierbij wel... "niets is zo veranderlijk als het weer".

Arie Griffioen,
manager Inkoop en Logistiek
06 2161 4390 •
a.griffioen@abzdiervoeding.nl

Verschillende manieren van efficiënt bestellen

U kunt uw bulkbestellingen op verschillende manieren plaatsen. Online via ons webportaal of onze bestelapp, per e-mail, per telefoon of fax. Daarnaast kunt u door middel van verschillende kortingen uw prijs beïnvloeden. Hieronder hebben we e.e.a. voor u op een rij gezet.

Bestelmogelijkheden

Online

Via ons webportaal "Mijn ABZ Diervoeding" kunt u snel en eenvoudig uw bestellingen plaatsen. "Mijn ABZ Diervoeding" is uw persoonlijke omgeving van ABZ Diervoeding op internet. Hiernaast kunt u mobiel bestellen met de bestelapp. Via <https://mijn.abzdiervoeding.nl/mobiel> kunt u snel en eenvoudig bestellingen vanaf uw tablet of mobiele telefoon plaatsen via onze bestel applicatie.

Per e-mail

Bestellingen per e-mail kunt u sturen naar: bestelling@abzdiervoeding.nl. Wilt u de bestelling zo volledig mogelijk aan ons doorgeven?

Per telefoon

Voor bestellen per telefoon is het belangrijk de volgende zaken bij de hand te hebben:

- Code en naam van de producten
- Bijbehorend silonummer

Per fax

Indien u uw bestellingen altijd per fax plaatst, kunnen wij u voorzien van een persoonlijk faxbestelformulier. Hier zijn uw klantgegevens, de bijbehorende silo's en eventuele voercodes reeds ingevuld. Vraag hiernaar bij uw sectorspecialist en/of onze Front Office medewerkers.

Besteltermijn en -korting

Besteldag*	Vrije leverdagen	Vaste leverdagen
Maandag	Dinsdag of woensdag	Woensdag
Dinsdag	Woensdag of donderdag	Donderdag
Woensdag	Donderdag of vrijdag	Vrijdag
Donderdag	Vrijdag of maandag	Maandag
Vrijdag	Maandag of dinsdag	Dinsdag

* voor 16.30 uur.

Indien u op werkdagen voor 16.30 uur bestelt, ontvangt u normaal het voer de volgende dag. Indien u ons 1 extra leverdag biedt of een vaste leverdag die tenminste 2 werkdagen na de besteldag ligt, krijgt u € 0,10 korting per 100 kg. Leverdagen zijn doordeweekse dagen, met uitzondering van feestdagen.

Bulkkorting

Afhankelijk van de bestelgrootte geldt er een toeslag dan wel een korting per 100 kg. De basisprijs geldt voor een ordergrootte tussen 8 en 12 ton. Hieronder wordt een toeslag berekend, daarboven een korting.

Kg	Bulk
1.000 - 1.999	+ € 1,00
2.000 - 3.999	+ € 0,70
4.000 - 5.999	+ € 0,40
6.000 - 7.999	+ € 0,20
8.000 - 11.999	Basisprijs
12.000 - 15.999	- € 0,20
16.000 - 19.999	- € 0,40
20.000 - 23.999	- € 0,50
24.000 - 27.999	- € 0,60
28.000 - 31.999	- € 0,70
32.000 of veelvouden	- € 0,80
34.000 (Nijkerk en Markelo)	- € 0,80

De minimale bestelgrootte is 3 ton (Eindhoven en Stroobos 2 ton). De kortingen gelden alleen bij voldoende silocapaciteit en een goede bereikbaarheid met de bulkwagen. In verband met wetgeving, is de bulkkorting voor België gemaximaliseerd bij 28 ton en voor Duitsland bij 26 ton.

Vragen?

Heeft u over bovenstaande nog vragen, neem dan contact op met één van onze Front Office medewerkers of uw sectorspecialist. **Efficiënt bestellen/ dat loont!**

VLOG-waardige melkveevoeders

Afgelopen maand maakten FrieslandCampina en CONO Kaasmakers bekend ook in Nederland melk te gaan verwerken tot kaas dat voldoet aan het VLOG-keurmerk.

VLOG (Verband Lebensmittel Ohne Gentechnik) is een Duits keurmerk voor niet genetisch gemodificeerde (NGMO) levensmiddelen. In een pilot worden enkele honderden, weidende melkveehouders in Friesland, Zuid-Oost-Brabant en Noord-Holland de mogelijkheid geboden om hier melk voor te gaan leveren voor een extra vergoeding van 1 cent per 100 kg.

ABZ Diervoeding heeft twee fabrieken die al enige tijd VLOG gecertificeerd zijn. In Nijkerk is het mogelijk om voor de betreffende melkveehouders NGMO melkveevoeders te produceren. Dit gebeurt ook al voor enkele melkveehouders. Er zijn namelijk al een aantal andere melkafnemers die de afgelopen jaren deze eisen ook aan het voer gesteld hebben. Ook zijn er melkveehouders die NGMO voeren uit eigen initiatief.

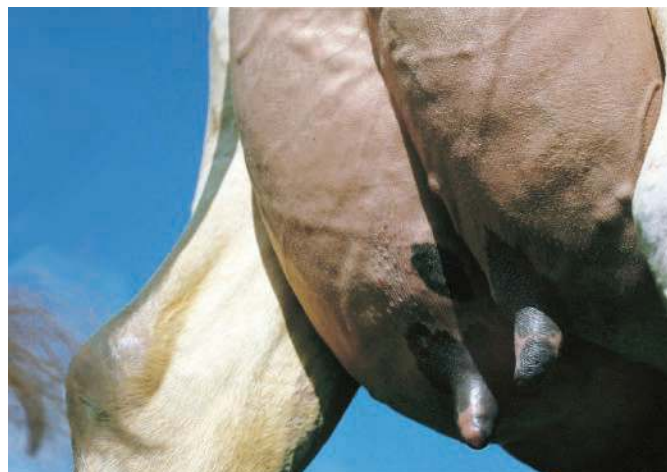
NGMO voeders en rantsoenen mogen geen grondstoffen bevatten die met behulp van genetische modificatie zijn ontwikkeld. Het grootste deel van de soja en maïs afkomstig uit Amerika is wel genetisch gemodificeerd (GMO). Deze genetische modificatie wordt voornamelijk gedaan om de producten resistent te maken tegen onkruidbestrijdingsmiddelen (zoals glyfosaat), om zo een efficiëntere teelt te krijgen.

Dit betekent dat voor de NGMO-rantsoenen de soja en maïsproducten gegarandeerd NGMO gekocht moeten worden. De maïs en maïsbijsproducten zijn relatief goed beschikbaar als NGMO variant tegen een geringe meerprijs. Die meerprijs varieert wel wat door het jaar heen.

De beschikbaarheid van NGMO-sojaproducten is wat moeilijker. De meerprijs van NGMO sojaschroot (48% RE) ligt op moment van schrijven ruim 15 euro

per 100 kg hoger dan de soja 44 (44% RE). Ook de NGMO sojahullen zijn slecht beschikbaar.

De meerkosten voor de sojaproducten bepalen grotendeels of het interessant is om VLOG-waardige melk te gaan produceren. Vooral op rantsoenen met een hoge

behoefte aan eiwitaanvulling (maïsrantsoenen) is het moeilijker om met een meerprijs van 1 cent per kg melk er zelf nog wat aan over te houden.

ABZ Diervoeding heeft de kennis en ervaring in huis om te bekijken of het interessant is om NGMO melk te gaan produceren. Samen met u kijken we graag hoe de rantsoenen hierop aangepast kunnen worden. Vraag hiernaar bij uw rundveespecialist.

Jan Rozeboom, nutritionist

033 422 1517 • j.rozeboom@abzdiervoeding.nl

Gekoelde koe blijft Actief

Een hoge temperatuur buiten of in de stal, eventueel in combinatie met een hoge luchtvochtigheid, veroorzaakt hittestress bij de koe. Door hittestress daalt de voeropname van koeien en neemt de kans op pensverzuring toe. Met het koelen van de koe kunnen de schadelijke gevolgen van hittestress zoveel mogelijk worden beperkt. In dit artikel geven wij aandacht aan het koelen van de koe van binnen en van buiten. Wateropname en ventilatie zijn de basis voor beperking van hittestress.

Koesignalen

Bij een naderende hittestress periode is het van groot belang om tijdig maatregelen te nemen door het controleren van de koesignalen. De melkgevende koe produceert enorm veel warmte en heeft daarom veel eerder hittestress dan u wellicht denkt. Met onderstaande tabel kunt u de mate van hittestress beoordelen.

	Ademfrequentie	Rectale temperatuur
Stress drempel	> 60 x per minuut	> 38.5°C
Milde tot matige stress	> 75 x per minuut	> 39.0°C
Matige tot ernstige stress	> 85 x per minuut	> 40.0°C
Ernstige stress	> 120 x per minuut	> 41.0°C

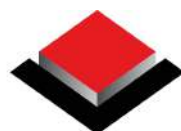
Wateropname

Door meer water te drinken koelt de koe zichzelf van binnen. Bij hitte drinkt een koe tot twee keer zoveel water! Bij 50 kg melk drinkt een koe dus 100 tot 200 liter per dag. Een koe drinkt graag tegelijk met haar koppelgenoten. Er moet dus voldoende drinkgelegenheid geboden worden om dit mogelijk te maken. Na het melken wordt 30 – 50% van de dagelijkse wateropname genuttigd. Zorg daarom dat de waterbakken na het melken goed bereikbaar zijn. Meet eens in uw stal de totale lengte van de drinkbakken. De ruimte dient 8 cm per koe te zijn, bij 100 koeien dus 8 meter drinkbaklengte. Zorg bij het weiden voor een drinkbak die rondom voor de koeien bereikbaar is.

Ventilatie

Een koe zweet nauwelijks en kan daarom moeilijk haar warmte kwijt. Ventileren is daarom erg doeltreffend om

de koe te helpen haar overvloedige warmte kwijt te raken. Een koe besteedt meer dan de helft van de tijd aan liggen. Het huidige inzicht is dan ook om vooral te ventileren boven de ligboxen. In de afgelopen jaren zijn veel ligboxenstallen vernieuwd waarbij het stalklimaat veelal is verbeterd. In veel stallen wordt echter niet of te weinig geventileerd. Om een goede luchtverplaatsing te krijgen, zou om de 10 meter een horizontale ventilator moeten worden opgehangen. Denk ook aan ventilatoren boven de wachtruimte voor de melkstal.

Diamond V®

Klimaatadvies met Diamond V

Diamond V is onze leverancier van gefermenteerde gisten voor melkkoeien. Vanuit Amerika hebben zij veel kennis en ervaring op het gebied van ventilatie van ligboxenstallen.

In samenwerking met Diamond V bieden wij u een bedrijfsbezoek van Diamond V aan. Tijdens dit adviesgesprek wordt met u de ventilatie besproken en een advies gegeven over de te nemen maatregelen bij u in de stal. Voor Diamond V zijn actief in Nederland: Peter van de Vegt, tel. 06-31959783 (boven de rivieren) en Paul Willems, tel. 06-29451818 (onder de rivieren).

Wilt u deze zomer investeren in een beter stalklimaat?

Vraag dan een adviesgesprek aan bij uw rundveespecialist of stuur een mail naar aanmelden@abzdiervoeding.nl o.v.v. klimaatadvies.

Izak van Engelen, productmanager rundvee
06 2125 8720 • i.engelen@abzdiervoeding.nl

Fris voer met Droogstand ALL-IN-ONE balen

Tijdens de zomermaanden is er wellicht extra interesse voor onze Droogstand ALL-IN-ONE balen. Momenteel staan er weinig koeien droog en is het voeren voor meerdere dagen lastig in verband met broei. Met Droogstand ALL-IN-ONE heeft u gegarandeerd fris voer, waardoor de

droge koeien goed blijven vreten. Naast Droogstand ALL-IN-ONE hoeft u in de gehele droogstand niets meer bij te voeren. Het belangrijkste is dat 100% afkalfgemak mogelijk wordt gemaakt.

"ALL-IN-ONE every day, keeps the doctor away"

Eén baal is genoeg voor 27 – 30 koedagen, afhankelijk van de werkelijke droge stofopname van de koeien op uw bedrijf. Wanneer u een fris voermengsel wilt met uw eigen ruwvoer is het ook mogelijk om door ons een mengkuil te laten berekenen voor uw droge koeien.

Meer weten over voeding van uw droge koeien? Informeer bij uw rundveespecialist.

*Izak van Engelen, productmanager rundvee
06 2125 8720 • i.engelen@abzdiervoeding.nl*

Uw graskuil voor elkaar?

Een groot deel van uw bedrijfsresultaat wordt bepaald door het ruwvoerproces op uw bedrijf. De basis voor de rantsoenen ligt immers in de kwaliteit van het gewonnen ruwvoer.

Zo ongeveer tussen de 2e en 3e snede wordt het tijd om de balans op te maken. De eerste snede is getekend door het koude weer voor het maaien. Het gras is nauwelijks verhout en minder droog ingekuild dan in het voorgaande jaar. Dit zal een hoog aanbod van energie en eiwit in de pens opleveren. Het mooiste is om verschillende snedes in het jaar over elkaar in te kuilen als een 'lasagnekuil'. Op die manier kunnen later de verschillende kwaliteiten het beste benut worden voor melkproductie.

Tips:

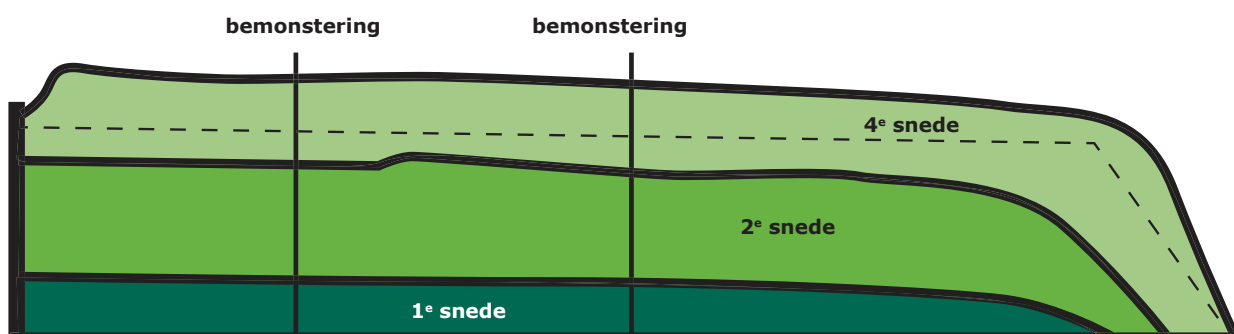
- Later in het groeiseizoen is het verstandig om tijdig te maaien. Gedurende het jaar neemt van nature de verteringscoëfficiënt af. Bij een bladrijk gewas maaien houdt u de voederwaarde op peil, terwijl de verteringsnelheid niet te hoog wordt.
- Probeer de verschillende lagen in een lasagnekuil zo gelijk mogelijk over de silo te verdelen, zowel over de lengte als over de breedte. Maak nadat de laatste vracht is aangereden telkens een foto met uw smartphone. Zo weet u bij het bemonsteren en uitkuilen precies hoe de verschillende lagen zijn verdeeld (zie afbeelding).
- Schud in de zomer het gras niet meer dan nodig.

Let er op dat het droge stofgehalte van het verse gras bij droge groeiomstandigheden al aanzienlijk hoger is dan bij een vochtige bodem. Bij voorkeur is de bovenlaag in een lasagnekuil minimaal 5% vochtiger dan de onderlaag. Dit geeft betere conservering van beide lagen. Een iets vochtiger zomerkuil fermenteert gemakkelijker in de pens.

- In de zomer graskuil is vaak het suikergehalte laag door de warme nachten, vooral bij bewolkt weer. Juist in de zomer is dan ook het maaimoment ('s middags) en de veldperiode (36 uur) van belang.
- Beperk bij aanhoudend droog weer de bemesting. Gebruik deze later bij groeizamer weer.

*Popke Dijkstra, specialist rundveehouderij
06 2267 2818 • p.dijkstra@abzdiervoeding.nl*

Een foto maken van de lasagnekuil voorkomt verrassingen bij bemonsteren en uitkuilen.

Terug naar de Groene Oorsprong

'Zo natuurlijk mogelijk' is het credo van melkveehouder Patrick Groen uit Uitgeest. In zijn bedrijfsvoering staat de weerstand van de koeien voorop. Ze krijgen veel kruiden om de gezondheid te verbeteren en zeewier voor de vitaminen en mineralen. Antibiotica en kunstmest zijn taboe. "Er zijn genoeg alternatieven voorhanden. Voor noodgevallen maken wij zelf colloïdaal zilverwater en dat werkt goed." Het moge duidelijk zijn: de eigenzinnige en bevlogene Patrick is geen doorsnee veehouder.

In de wei staat een bont palet aan goedbeveleesde koeien: een mengelmoes van de oorspronkelijke roodbonte en zwartbonte Holstein-Friesian en kruisingen met Jersey en Brown Swiss. Naast 200 melkkoeien en 110 stuks jongvee houdt Patrick ook wat paarden, schapen en kippen en binnenkort komen er wat scharrelvarkens. Waarom? "Vooral voor de biodiversiteit en het juiste bacterieklimaat op het bedrijf. Basishygiëne vinden we belangrijk. Verder benaderen we de veehouderij vanuit het organisme: met hoe meer bacteriën het in aanraking komt, hoe beter de weerstand wordt", legt Patrick uit.

Bijzondere kaas

Patrick (41) heeft een BV met zijn vader (72), die nog gewoon meewerkt op het bedrijf. Naast de melkveehouderij is Patricks vrouw Angelina (33) vier jaar geleden begonnen met Farmshop De Oorsprong. Daar verkoopt zij hun eigen rundvlees. Ook laten ze van hun eigen melk kaas maken, die ze onder de merknaam 'De Groene Oorsprong' afzetten via de shop, via supermarktketen Marqt, naar de exclusieve horeca en naar het buitenland. Over een paar jaar willen ze de kaas zelf gaan maken en als boerenkaas verkopen. De klandizie woont om de hoek, want de bebouwde kom van Uitgeest is opgerukt tot aan de boerderij. "Wij hebben een bijzondere kaas met een volle, kruidige smaak. Waar je normaal 9½ à 10 liter melk voor een kilo kaas nodig hebt, zitten wij rond de 7 liter. Dat komt door de enorm hoge vet- en eiwitwaardes in onze melk. Bovendien hebben wij een hoog mineralengehalte. Ik ben blij dat we met de kaas zijn begonnen, want die zorgt voor een goed belegde

boterham", vertelt Patrick tevreden. "Ik wil mij begeven op een markt waar wél vraag naar is en waar ik zelf de prijs kan bepalen. Het is erg leuk om op een nichemarkt je product neer te zetten."

Bijzondere bodem

Patrick boert in een uniek gebied. Van zijn land is bijna 50 ha natuurgebied. Hij werkt daarin samen met onder meer Landschap Noord-Holland en de particuliere Stichting Hooge Weide. De grondsoort verschilt bijna per meter en varieert van zand tot zavel en van venige grond tot klei en kent een van nature rijke begroeiing met bijvoorbeeld zilverschoon en kaasjeskruid. "In onze weides groeien meer dan 200 kruiden en ook klaver groeit er vanzelf. Al die planten hebben een eigen specifieke geur en smaak, die de koeien overbrengen in de producten", zegt Patrick. "Bovendien geven we de dieren extra kruiden om de wormbesmetting laag te houden."

Kijk op www.abzdiervoeding.nl/rundvee/melkveehouder-groen-uitgeest voor de bedrijfsfilm.

Patrick heeft een holistische kijk op de bodem en ziet veel in opbouw van organische stof. De bodem van zijn percelen bevat dan ook 14% organische stof. "Wij bedrijven kringlooplandbouw; wat je in de grond stopt, krijg je ook weer terug. Die kringloop willen we steeds beter maken. We brengen de mest van de koeien – met goedkeuring van de rechter – bovengronds terug op het land. We hoeven niet te slepen; vogels zorgen voor de verspreiding, wormen trekken het de grond in. Jaarlijks laten we de mest onderzoeken en die heeft een pH van rond de 8. We strooien geen kalk. Op vrijwel alle percelen is de pH rond de 7. Dat is uniek! Dat betekent dat het systeem overal werkt."

Weidegang

Al vroeg in het weideseizoen gaan de koeien dag en nacht naar buiten. Patrick probeert zijn koeien zoveel mogelijk vers gras te geven en gebruikt daarvoor een 2-3 daags omweidingssysteem. Normaal gesproken schaaft Patrick de koeien in op 2.000 kg ds/ha. De percelen zijn in het begin van het groeiseizoen 2 à 4 ha groot, later circa 8 ha. Met 2.000 kg ds/ha biedt Patrick zijn koeien op een perceel van 4 ha dus 13,3 kg ds/koe/dag aan. Later in het seizoen worden de koeien eerder ingeschaard waardoor de percelen dan groter zijn. "De dieren grazen het kort af, ook op de plaatsen waar de mest ligt. We hebben dan ook een heel dichte grasmat en hoeven het weiland niet te bloten", zegt Patrick. "Weidegang geeft arbeidsplezier, dierenwelzijn, maar bovenal een goede kaas-kwaliteit. Ik kijk niet zo naar de liters; de gehalten in de melk en de stikstofefficiëntie vind ik vele malen belangrijker. We hebben dikke melk met een ureumgehalte van 16. Het hele jaar door. Het eiwitgehalte schommelt tussen de 4 en 4,6%."

Patrick werkt met natuurlijke dekking. Hij gebruikt voor de pinken een Jersey stier om problemen bij het afkalven te voorkomen. Voor de oudere koeien kiest hij voor

Brown Swiss. "Ik heb het idee dat Brown Swiss sterker is en beter past bij ons weidesysteem." De kalveren lopen niet bij hun moeder, maar krijgen wel zo lang mogelijk volle melk van de eigen koeien.

Non-GMO

Als aanvulling op het rantsoen heeft ABZ Diervoeding specifieke maatbrokken gemaakt op basis van non-GMO grondstoffen. "Zomer en winter hetzelfde. Ik ben van mening dat je zo min mogelijk moet wisselen, zeker in verband met de kaasmakerij. Wij hebben door het seizoen heen amper wisselingen in percentages verzadigde en onverzadigde vetzuren in de melk en daardoor hebben wij een veel constantere kwaliteit kaas. Ook de winterkaas heeft een mooie, zachte structuur." Non-GMO brokken maakt ABZ Diervoeding al vele jaren en daar zal in de toekomst ook steeds meer vraag naar komen. Patrick heeft tien jaar geleden gekozen voor ABZ Diervoeding, vanwege de fijne manier van samenwerken en de opbouwende kritiek. "Zij helpen ons bedrijf echt vooruit. Ik vind in ABZ Diervoeding een goede sparringpartner die mij behoedt voor bedrijfsblindheid. Een goed voorbeeld daarvan is de opfok van jongvee. Dat heeft ABZ samen met Angelina begin dit jaar onder de loep genomen en je ziet dat de kalveren het nu veel beter doen dan ik gewend was."

Anders

Op het bedrijf is al vijftien jaar geen kunstmest toegepast en de laatste acht jaar hebben de koeien geen antibiotica gekregen. Patrick: "Ik ben ervan overtuigd dat de dodende werking van antibiotica via de mest uiteindelijk ook het bodemleven verstoort. De kruiden houden de koeien gezond. Gezonde koeien met weinig trammelant geven veel werkplezier en dat vind ik heel belangrijk. Ik zou graag andere boeren willen uitnodigen en laten zien dat het ook anders kan."

Jolette van Eijden
Bas Timmer, specialist rundveehouderij

Bedrijfskenmerken Groen	
Totale oppervlakte (ha)	123
Grasland	68
Maïsland	9
Natuurland	46
Aantal koeien	200
Kg melk/koe/jaar	6.000
% Vet	5,32
% Eiwit	4,18

Jaarlijkse siloreiniging/ dat loont

Iedereen weet dat schimmelvorming in de silo niet goed is, toch komt men er vaak niet aan toe om de silo's te reinigen.

Oorzaak en gevolg

Doordat bijna alle varkens tegenwoordig automatisch worden gevoerd, ziet de varkenshouder het voer niet meer uit de silo komen. Hierdoor is er minder besef van hoe het gesteld is met de inhoud van de silo's.

Bovendien is het lastiger om een silo leeg te laten komen, omdat er geen reserve silo aanwezig is. Vaak wordt het voer in combinatie met andere soorten besteld, waardoor er wordt bijgevuld. Met als gevolg dat er iedere levering een beetje oud voer blijft zitten. De silo loopt namelijk vanuit het midden leeg.

Verder past het voer soms niet helemaal in de silo, waardoor de ontluchting wordt afgesloten. Hierdoor kan er vocht ontstaan en dat vergroot de kans op schimmelvorming. De schimmels produceren op hun beurt weer mycotoxinen. Mycotoxinen zijn stofwisselingsproducten van schimmels die toxisch zijn. Mycotoxinen kunnen zowel tijdens de groei van het gewas (veldschimmels) als tijdens opslag (opslagschimmels) worden gevormd. Factoren die hierbij een belangrijke rol spelen zijn de temperatuur, de vochtigheid en de duur van de opslag. Bij silo's met minder doorstroming, zoals speenkorrel en lactozeugenvoer, is het extra van belang om hier aandacht voor te hebben.

Door een combinatie van factoren kunnen er geleidelijk aan moeilijk verklaarbare en vage klachten ontstaan zoals:

- Vruchtbaarheidsproblemen
- Prolapsen (endeldarmuitstulping)
- Oorbijten
- Verlaagde voeropname
- Verminderde groei
- Diarree/ verteringsproblemen
- Lage weerstand

Het is uiteraard zonde van uw tijd en geld als er eerst kosten worden gemaakt voor bijvoorbeeld een bloedonderzoek, terwijl de oorzaak in uw voeropslag of voersysteem zit. Daarom is het verstandig om een jaarlijkse reiniging op te nemen in uw protocol.

Reinigingsmogelijkheden

Een silo reinigen kan zowel droog als nat. Er zijn diverse gespecialiseerde bedrijven die met een hoogwerker via het mangat luik uw silo reinigen en tevens inspecteren op slijtage en onderhoud. Let ook op de tussenopslagen en wegers als die aanwezig zijn, die kunnen ook vervuild zijn. Met name tijdens het bijmengen van CCM e.d. ontstaan er risico's ten aanzien van schimmels.

Het is eventueel ook mogelijk om uw opslag te ontsmetten. Dit uiteraard alleen nadat uw voeropslag en -systeem is gereinigd.

Naast voorgaande aandachtspunten kunt u ook een propshot bestellen. Een propshot is een mengsel van zuren op drager. De organische zuren verminderen schimmels effectief om de voedingswaarde te behouden en de houdbaarheid van grondstoffen en mengvoeders te verlengen. Het poeder hecht zich namelijk aan de silowanden en aan achtergebleven voerresten en vermindert het aankoeken van voerresten in de silo.

*Dirk van den Brandhof, specialist varkenshouderij
06 2125 8722 • d.brandhof@abzdiervoeding.nl*

FiberFit®

Actief inspelen op een hogere darmgezondheid

Een varkensbedrijf loopt continue risico op een besmetting in de vorm van bacteriën of virussen. Ondanks alle goede voorzorgsmaatregelen en kwalitatief goede voeders blijft het risico op een ziekte-uitbraak bestaan.

Ligt er een ziektekiem dwars met darmgezondheidsproblemen zoals Salmonella, acute of chronische PIA tot gevolg? Dan is het zaak om uw biggen, vleesvarkens of (opfok)zeugen te helpen om de controle over het maagdarmkanaal weer terug te krijgen. ABZ Diervoeding heeft hiervoor het product FiberFit® ontwikkeld.

Platte mest, PIA en Salmonella

Bij vleesvarkens, biggen en opfokzeugen zien we in de praktijk nog regelmatig darmgezondheidsproblemen. Oorzaken kunnen gezocht worden in verteringsproblemen, een besmetting in de stal of via binnenkomende dieren. Dieren met platte mest of diarree zijn de controle kwijtgeraakt over de passagesnelheid van het voer in het maagdarmkanaal. Hierdoor laten ze een wisselende voeropname zien. Ook de kans dat PIA of Salmonella de kop op steekt is groter. Deze dieren dienen aangepast voer te krijgen. Dit aangepaste maatwerkvoer is in de regel fors duurder. Ook zijn de voerkosten en de technische resultaten voor de gezonde dieren in zo'n koppel duidelijk minder goed. Om dit te voorkomen heeft ABZ Diervoeding FiberFit® ontwikkeld dat aan uw mengvoer kan worden toegevoegd.

Ervaringen met de inzet van FiberFit®

ABZ Diervoeding heeft al ruim een jaar ervaring met FiberFit® bij diverse varkensbedrijven. Het resultaat is significant: een duidelijk minder en milder verloop van PIA uitbraken. Ook Salmonella steekt minder vaak de kop op. Met FiberFit® wordt de darmpassage meer geleidelijk en worden nutriënten beter benut. De mestconsistentie verbetert.

Toepassing

ABZ Diervoeding kan op aanvraag FiberFit® in mengen in haar standaardvoeders in een percentage van 2 tot 4 procent. Ook voor brij- en CDI-bedrijven is FiberFit®

als aanvulling toepasbaar in dezelfde verhoudingen. De meerprijs van voeders met FiberFit® is beperkt en draagt afhankelijk van dosering en soort voer tussen de 20 en 45 eurocent per 100 kilogram voer.

Wilt u meer weten over de mogelijkheden en toepasbaarheid van FiberFit®? Neem dan contact op met één van onze varkensspecialisten. Zij adviseren u graag om eventuele gezondheidsproblemen de kop in te drukken.

*Mieke Peijnenburg, specialist varkenshouderij
06 5725 8573 • m.peijnenburg@abzdiervoeding.nl*

Varkenshouder André van Setten uit Bennekom met 225 zeugen en 1.800 vleesvarkens over FiberFit®:

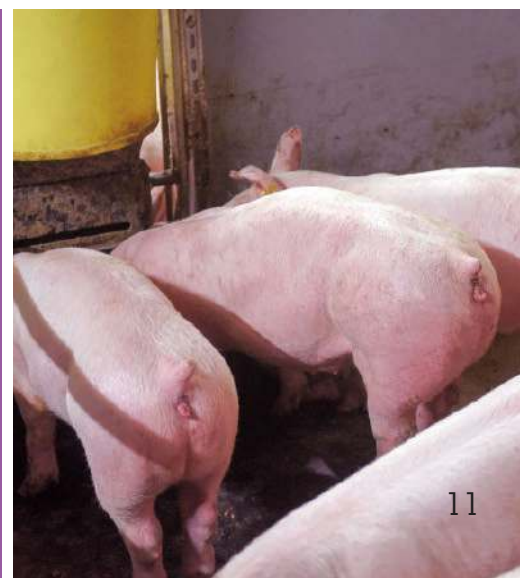

“We zien bijna geen diarree of hersenvliesaandoeningen meer, maar duidelijk gezondere en uniformere dieren. Vooral de uitval is afgenomen tot circa 1% en we hebben geen acute PIA meer gehad. Per saldo betere technische en financiële resultaten met onze biggen en vleesvarkens.”

Voordelen FiberFit® :

- Minder/milder PIA en *Salmonella*
- Minder/geen platte mest of diarree
- Op alle bedrijven toepasbaar, ook brij en CDI
- Ingemengd in standaard voersoorten of in de eigen brij/CDI mengsels
- Hogere darmgezondheid
- Lagere voerkosten, betere big- en vleesvarkenskwaliteit
- Gezondere en uniformere dieren, minder uitval
- Fiberfit® heeft zich in de praktijk bewezen

Sturen op eigewicht

Afgelopen jaren is er een behoorlijke verdeling gekomen in het productiedoel van pluimveehouders. Consumptie-eieren worden verkocht op basis van notering, vaste stuksprijs of kiloprijs. Dit is afhankelijk van het soort ei: biologisch, vrije-uitloop, scharrel of kolonie, maar ook schaalkleur en afzetmogelijkheden zijn hierin bepalend. Er zijn een aantal factoren die invloed hebben op het eigewicht. De belangrijkste factoren zijn: type legghen, lichtmanagement en voermanagement.

Type legghen

De raskeuze heeft invloed op het eigewicht. Een light product is een legghen die genetisch is afgeblokt op eigewicht. Hier vallen ook de rassen onder die geen light of lite in de naam hebben, maar wel in de markt bekend staan om lage eigewichten. Een light product kan prima voor zowel stuks als op de notering ingezet worden. Classic producten zijn in de markt gezet om hogere eigewichten te realiseren. Deze legghennen worden vooral ingezet bij vaste kiloprijzen of op de NOP notering. Echter is het niet per definitie zo dat een light product een lagere eimassa maakt dan een classic.

Lichtmanagement

Naast de genetische aanleg, kan het moment van in productie komen een behoorlijk groot effect hebben op het eigewicht. Dit is de hele productieperiode merkbaar in de vorm van lichtere (of juist zwaardere) eieren. Het moment van 'in productie komen' van een legghen wordt vooral bepaald door het lichtschema tijdens de opfok. De leeftijd waarop daglengte verlengd gaat worden, is de trigger. Deze lichtschema's zijn meer bekend onder de namen: quick, slow en late step down. In de praktijk zijn verschillende lichtschema's niet even eenvoudig toe te passen, omdat er vaak meerdere koppels opfokhennen in een stal gehouden worden. Het blijft maatwerk.

Hoe eerder een legghen in productie komt, hoe lichter het startgewicht van de eerste eieren is. Als een legghen op jongere leeftijd gestimuleerd wordt om in productie te komen, gaat de energie vooral naar eiproduktie en in mindere mate naar het volgroeien van de hen.

Deze hennen zijn over het algemeen minder robuust. Legghennen die later in productie komen, gaan over het algemeen met een zwaarder eigewicht en hengewicht de legperiode in. Een hen in goede conditie is in staat langer te produceren, het aandeel zware eieren is hierdoor groter.

Voermanagement

Met voer is het mogelijk om het eigewicht tot op zekere hoogte te beïnvloeden. U kunt dit sturen tot maximaal 1 à 1,5 gram op de norm, zowel hoger als lager. Dit wil zeggen dat u 2 tot 3 gram eigewicht kunt sturen door voer.

Hierbij zijn de volgende zaken van belang:

Voeropname

Een belangrijke factor op eigewicht is de voeropname. De voeropname bepaalt samen met de concentratie van het voer de hoeveelheid nutriënten die een legghen opneemt. De voeropname wordt mede bepaald door niet voer-gerateerde zaken zoals ziektedruk, stress, klimaat en parasitaire druk. Deze zaken worden hier buiten beschouwing gelaten.

Voertechnisch gezien hebben de eiwit/energieverhouding en concentratie van nutriënten veel invloed op de voeropname. De hoeveelheid eiwit die een legghen dagelijks opneemt, heeft ook invloed op het eigewicht. Het aandeel eiwit bestaat altijd uit een onverteerbaar (ORE) en verteerbaar (VRE) deel. Het verteerbare deel kan de legghen, naast onderhoud, gebruiken om eieren te produceren. Een juiste verhouding tussen de eiwitcomponenten is hierin cruciaal. Daarnaast kan bij het extra toevoegen van het aandeel methionine het eigewicht wat extra gestimuleerd worden. Methionine is tevens synthetisch toe te voegen.

Aandeel linolzuur

Het eigewicht wordt ook positief beïnvloed door het aandeel linolzuur (C18:2). Dit is in natuurlijke vorm aanwezig in eiwithoudende componenten, maar zit bijvoorbeeld ook in sojaolie. Linolzuur is een meervoudig onverzadigd vetzuur en zorgt onder andere voor goede nutritionele eigenschappen in het ei. Linolzuur is het belangrijkste omega-6 vetzuur. Van deze vetzuren is bekend dat ze het risico op hart- en vaatziekten verkleinen.

Stappenplan

Hieronder volgt een globaal stappenplan van opeenvolgende keuzes om optimaal te sturen op eigewicht.

1. Het is belangrijk dat u voordat u de hennen besteld, uw productiedoel helder heeft.
2. Let bij de keuze van de leghen onder andere op de genetische aanleg wat betreft eigewicht.
3. Stuur met lichtmanagement op het moment van ei-productie.

Productiedoel

- Kiloprijs
- NOP notering
- Stuksprijs

Type leghen

- Genetische aanleg

Lichtmanagement

- Opfok
- Begin leg

Voermanagement

- Voeropname
- Eiwitcomponenten
- Linolzuur

4. Bespreek met uw nutritionist of pluimveespecialist of er eventuele aanpassingen nodig zijn in uw samenstelling om eigewicht te stimuleren óf juist te beperken.

NB. Realiseer dat deze richtlijnen niet altijd één-op-één in de praktijk door te voeren zijn.

Tom Jansen, specialist pluimveehouderij
06 5463 6315 • t.jansen@abzdiervoeding.nl

Warme dagen vragen extra aandacht

De afgelopen weken begint de temperatuur weer op te lopen. Dit geeft aanleiding extra zorg en aandacht te besteden aan het klimaat in de stallen en ervoor te zorgen dat de temperatuur en het aanbod van zuurstof zo optimaal mogelijk verloopt. Dit verkleint de kans op hittestress bij pluimvee.

De gemiddelde lichaamstemperatuur van pluimvee begint op te lopen wanneer er in de stal geen mogelijkheden zijn om de overvloedige warmte af te geven. Daarom is het belangrijk dat de temperatuur, de aan- en afvoer van lucht en de luchtvochtigheid zo optimaal mogelijk zijn.

Enkele praktische tips:

Lucht

Luchtbeweging minimaal 1 meter per seconde of luchtverversingscapaciteit minimaal 5 m³ per kg lichaamsgewicht.

Koeling

Koelen is het beste wanneer de temperatuur 30 graden of hoger is. Let hierbij wel op dat de relatieve luchtvochtigheid (RV) niet te hoog wordt.

Vitamine C

Begin op tijd met het verstrekken van Vitamine C. Vergeet niet na de warme periode de waterleidingen goed door te spoelen.

Bezetting

Zorgen voor een lagere bezetting vleeskuikens bij de zomerkoppels is aan te bevelen.

Uitladen

Overleg met de slachterij over extra uitladen.

Voer- en lichtschema

Pas eventueel het voer- en lichtschema aan. ABZ Diervoeding biedt u de mogelijkheid om eventueel hittestressmix aan het voer toe te voegen.

Meer informatie en tips?

Zie hiervoor onze website: www.abzdiervoeding.nl/pluimvee/tips-om-hittestress-pluimvee-voorkomen of vraag uw pluimveespecialist naar onze hittestress folder.

Rienk van Oosten, specialist pluimveehouderij
06 2291 8533 • r.oosten@abzdiervoeding.nl

Komt u ook?

Open Dagen fabriek Markelo

Onze fabriek in Markelo is gemoderniseerd en gereed voor de toekomst. Al 110 jaar worden veehouders in Oost-Nederland voorzien van voeders vanuit de coöperatie in Markelo.

Graag willen wij onze locatie en het fabricatieproces aan u laten zien. Daarom hebben wij tijdens de beurs in Oost-Nederland open dagen in onze fabriek in Markelo.

Neem voor het programma en het aanmeldformulier een kijkje op onze website: www.abzdiervoeding.nl/agenda/open-dagen-locatie-markelo

NB. Op zaterdag 1 juli a.s. (van 10.00 tot 13.00 uur) staan de deuren open voor een ieder (omwonenden, burgers en andere geïnteresseerden) die graag eens een kijkje wil nemen in een diervoederfabriek.

U bent van harte welkom!

Land- en Tuinbouwbeurs Oost-Nederland

Een bezoek aan onze fabriek is ideaal te combineren met het bezoek aan de jaarlijkse Land- en Tuinbouwbeurs voor Oost-Nederland die dit jaar dichtbij Markelo gehouden wordt. Ook daar is ABZ Diervoeding aanwezig met een stand, **standnummer 131**.

Met het Thema 'Farm to Fork' brengt de Land- en Tuinbouwbeurs de gehele keten in beeld. Er is van alles te zien over food en de ontwikkeling hiervan, van streekmarkt tot retailers.

Wilt u de Land- en Tuinbouwbeurs bezoeken? Neem contact op met de medewerkers van onze Front Office in Nijkerk voor een gratis relatiekaart.

Vier met ons mee!

Open Dagen
Oost-Nederland
27 t/m 29 juni 2017

/ dat loont

LAND & TUINBOUWBEURS OOST NEDERLAND

Land- en Tuinbouwbeurs 2017

Oost-Nederland 27 t/m 29 juni (13.00u - 22.00u)

WAARDE
€ 20,-

Relatiekaart

Gratis entree voor 2 personen

www.landentuinbouwbeurs.nl • Elsenveldweg 8, 7462 PN Rijssen • Aan de A1 tussen Markelo en Rijssen afslag 27

Inname boerengranen

In navolging van voorgaande jaren is het ook dit jaar weer mogelijk om uw boerengranen te leveren aan de coöperatie. Tarwe, gerst, triticale en rogge kunt u, mits de kwaliteit het toelaat, rechtstreeks bij de volgende fabrieken aanleveren: Nijkerk, Eindhoven, Markelo en Stroobos. Maïslevering is alleen mogelijk via een drogerij.

De granen worden afgerekend tegen de geldende dagprijs bij levering. Betaling vindt plaats binnen 21 dagen na levering.

Indien u interesse heeft om dit seizoen uw granen te leveren, dan verzoeken wij u op korte termijn contact op te nemen met:

Arie Griffioen, manager Inkoop & Logistiek
033 422 1511 • a.griffioen@abzdiervoeding.nl

Beheers jij de ABZ formule? Dan zijn wij op zoek naar jou!

Bij ABZ Diervoeding hebben wij momenteel de volgende vacatures:

- **Procesoperator**, voor locatie Eindhoven
- **Chauffeur**, voor locatie Eindhoven
- **Commerciële specialist rundveehouderij**, voor de regio Oost-Nederland

Interesse? Bekijk de uitgebreide informatie over deze vacatures op onze website: www.abzdiervoeding.nl/bedrijf/vacatures

Vraag & Aanbod

Te koop

- **Landbouwwagen** met watervaste nieuwe bodem ribbelmotief, brede banden zijn nog als nieuw, 6.20 meter lang, z.g.a.n.
- **2 weide drinkbakken**, vraagprijs € 75,- per stuk.
- **Schaaf** voor achter de tractor, te gebruiken voor zand en sneeuw. Telefoon 06 1694 8213 E-mail j.lubbertsen@versatel.nl
- **6 zwarte kunststof dakventilatiekokers**, Ø 400 mm, dakhelling 21 graden. Telefoon 06 2203 1010 E-mail e.glind@serv-it.nl

Gezocht

- Voor meerdere relaties zijn wij op zoek naar **voergeldstallen** met bij voorkeur meer dan 500 vleesvarkensplaatsen in regio Noord en regio Zuid.
- Tevens zijn wij voor meerdere varkenshouderijrelaties/locaties in Zuid- en Oost-Nederland op zoek naar **medewerkers en bedrijfsleiders**. Telefoon 033 422 1510 E-mail info@abzdiervoeding.nl

Volg ons via social media

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll, pr-communicatie@abzdiervoeding.nl.

De eerst volgende ABZ Nieuws verschijnt in augustus 2017.

Groei met de ABZ formule

Kijk op www.abzdiervoeding.nl

/ dat loont

Verkoop en advisering

Algemeen

Front Office Nijkerk	033 422 1510	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Eindhoven	040 238 0777	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Stroobos	051 235 1281	bestelling@abzdiervoeding.nl

Rundvee-, geiten-, en schapehouderij

Roel van Ee (Verkoopmanager) regio Midden, Oost en Zuid	06 2126 6227	r.ree@abzdiervoeding.nl
Jan Dijkstra (Verkoopmanager) regio Noord	06 5320 3352	j.dijkstra@abzdiervoeding.nl

Varkenshouderij

Hans Gerrits (Verkoopmanager)	06 5154 1814	h.gerrits@abzdiervoeding.nl
-------------------------------	--------------	--

Pluimveehouderij

Jeroen Doornhof (Verkoopmanager) legpluimvee	06 5262 2335	j.doornhof@abzdiervoeding.nl
Cor van Dijk (Commercieel directeur) vleespluimvee	06 2126 6226	c.dijk@abzdiervoeding.nl

Enkelvoudige grondstoffen (in- en verkoop)

Arie Griffioen	06 2161 4390	a.griffioen@abzdiervoeding.nl
Wouter Hazeleger	033 422 1518	grondstoffen@abzdiervoeding.nl